

DEEL 2: IFRS.

↓
Internationale
Financiële
Reporting
Standaarden

Wettelijk kader

1. Regelgeving

1.1. Algemeen

- Europese verordening – 19 juli 2002:
 - Europese **beursgenoteerde** ondernemingen moeten hun geconsolideerde jaarrekening opmaken conform IFRS
 - Het kan zijn dat moeder BE GAAP volgt, maar zal dan omgezet moeten worden naar IFRS vooraleer consolidatie kan toepast worden.
- KB 18 januari 2005:
 - **Niet-beursgenoteerde ondernemingen** hebben de **mogelijkheid** om hun geconsolideerde jaarrekening op te maken overeenkomstig IFRS
 - Deze keuze is onomkeerbaar

DE BRONNEN: (Deze wijzigen regelmatig)

- IFRS 3 Bedrijfscombinaties
- IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening
- IFRS 11 Gezamenlijke overeenkomsten
- IFRS 12 Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten
- IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

VOLGORDE VAN RAADPLEGING

- Raamwerk voor de opstelling en presentatie van jaarrekeningen
- Overige IAS en IFRS standaarden => worden door elkaar gebruikt! IAS is de vroegere naam
- IFRIC en SIC interpretaties => zoals CBN bij BE GAAP

1.2. Consolidatieplicht

- Moedermaatschappij (M)
 - Elke moederverenootschap moet een geconsolideerde jaarrekening opmaken indien zij **zeggenschap heeft in één of meer entiteiten (IFRS 10 - 4)**
 - **HIER NIET: consortium**
- Moedermaatschappij heeft **geen dochteronderneming** op balansdatum (IFRS 10 – 20)
 - **Anders dan BE GAAP:** daar, als je op balansdatum geen dochterond meer hebt, moet je niet meer consolideren
 - Opbrengsten en kosten m.b.t. verloren dochterond worden opgenomen tot het op het moment dat M de zeggenschap over de deelneming verliest

Uitzondering:

- Moederonderneming is **zelf een dochteronderneming** van een andere entiteit: (IFRS 10 - 4)
Voorwaarden:
 - Alle AH gaan ermee akkoord dat er geen geconsolideerde JR wordt opgemaakt
 - ⇔ **BE GAAP = meerderheid**

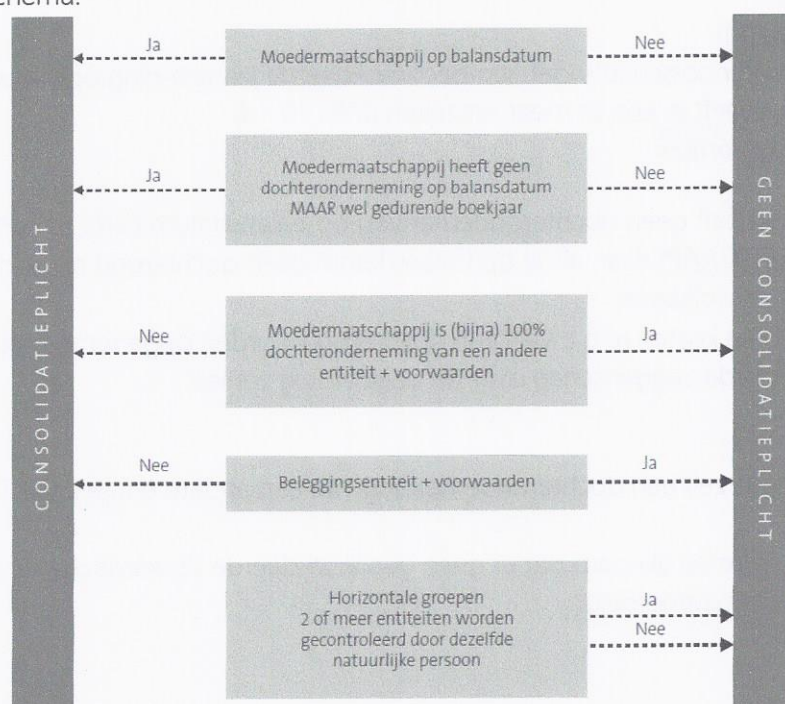
DEEL 2: IFRS.

- M heeft geen schuldbewijzen of aandelen die worden verhandeld op een voor het publiek toegankelijke markt
 - M heeft haar JR niet ingediend (en niet bezig met het indienen) bij een beurstoezichthouder met het oog op de uitgifte van aandelen of schuldbewijzen op een voor het publiek toegankelijke markt
 - Haar hoofdmaatschappij of tussenhoudstermaatschappij stelt een geconsolideerde JR op conform IFRS die publiek beschikbaar is
- Beleggingsentiteit (niet in BE GAAP)
 - Voorwaarde uitzondering: waardering belegging in een dochteronderneming tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (IFRS 10-4)
 - Kenmerken van beleggingsentiteit:
 1. Verschillende entiteiten
 2. Verschillende AH

Horizontale groepen (= consortium)?

- Horizontale groep
= wanneer 2 of meer entiteiten worden gecontroleerd door dezelfde aandeelhouder - natuurlijk persoon
- Geen consolidatieplicht
 - IFRS 10 vereist enkel dat geconsolideerde JR wordt opgemaakt als een entiteit een andere entiteit controleert (niet door een individu/natuurlijk persoon)
- Toelichting in overeenstemming met IAS 24 "Informatieverschaffing over verbonden partijen"
 - Vermelding van bestaan van controlerend individu
 - Vermelding transacties tussen entiteiten die onder gezamenlijke controle staan
 - Vermelding van verbonden partijen

Schema:

DEEL 2: IFRS.

2. Consolidatiekring

- Consolidatiekring
 - Moeder en haar dochterondernemingen
- Geen basis voor uitsluiting uit consolidatiekring
 - Zeggenschap is tijdelijk
 - Als op datum van verwerving een dochterond voldoet aan de criteria om te worden voorgesteld als "aangehouden voor verkoop" in overeenstemming met IFRS 5 "vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten", wordt deze dochter opgenomen met toepassing van IFRS 5
 - Langetermijnbeperkingen om fondsen te transfereren
 - Worden in rekening gebracht om te bepalen of M zeggenschap heeft, maar zijn op zich een onvoldoende reden om dochterond buiten consolidatie te houden
 - Activiteit is verschillend van de activiteit van de groep
 - Het verschil in activiteiten van een dochterond kan worden opgevangen door een gepaste toelichting overeenkomstig IFRS 8 "operationele segmenten"
- Uitsluiting uit consolidatiekring
 - Financiële staten van pensioenregelingen (=> pensioenfondsen)
VW: IAS 19 Personeelsbeloningen is van toepassing op deze pensioenregelingen

3. Moedervernootschap, dochtervenn en zeggenschap

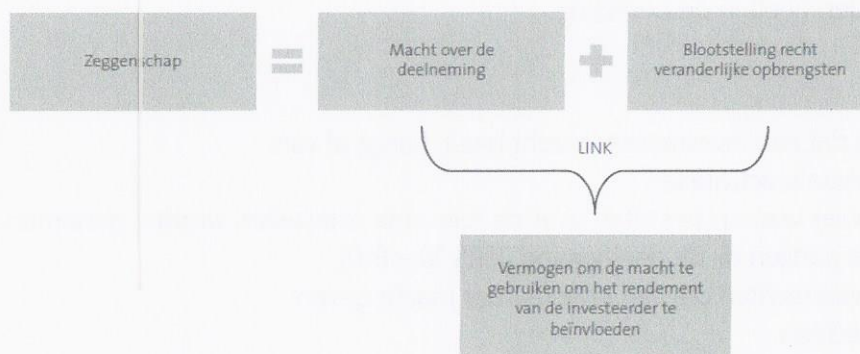
- Moedervernootschap (IFRS 10 – Bijlage A definities)
= vennootschap die zeggenschap heeft over een of meer entiteiten
- Dochteronderneming: (IFRS 10 – Bijlage A definities)
= entiteit waarover een andere entiteit de zeggenschap heeft

! entiteit is niet noodzakelijk een vennootschap => dochterond kan ook partnership of trust zijn

⇔ BE GAAP: altijd vennootschap!

- Zeggenschap: (IFRS 10 – 7 en B2)) = controle (hier een veel algemenere def dan bij BE GAAP)
 - **macht** over de deelneming heeft
 - is **blootgesteld** aan of rechten heeft op **veranderlijke** opbrengsten als resultaat van zijn betrokkenheid in de deelneming
 - mogelijkheid heeft om **macht** te gebruiken om het **rendement** te **beïnvloeden**

! Investeerder moet over alle bovengenoemde kenmerken beschikken om te kunnen concluderen dat hij zeggenschap uitoefent over een deelneming.

DEEL 2: IFRS.

Onthouden:

- Elke investeerder moet bepalen of hij een M is door te beoordelen of hij zeggenschap over de deelneming uitoefent.
- Een investeerder moet opnieuw beoordelen of hij zeggenschap uitoefent als uit feiten en omstandigheden blijkt dat er zich veranderingen hebben voorgedaan in 1 of meer elementen van zeggenschap.
- Een investeerder moet alle feiten en omstandigheden in aanmerking nemen bij de beoordeling of hij zeggenschap uitoefent over een deelneming.

4. Vaststellen van macht

- Doel en opzet van de deelneming
 - relevante activiteiten (zijn die activiteiten die significant de opbrengsten bepalen)
 - hoe besluiten over de relevante activiteiten worden genomen
 - wie doorlopend over de mogelijkheid beschikt om die activiteiten te sturen
 - wie opbrengsten uit die activiteiten ontvangt

! Een deelneming kan evenwel zo zijn opgezet dat stemrechten niet de dominerende factor zijn bij het bepalen van wie zeggenschap heeft over de deelneming.

- Relevante activiteiten:

Voorbeelden:

- Verkopen en kopen van goederen en diensten
- Beheren van financiële activa
- Selecteren, verwerven of vervreemden van activa
- Onderzoek en ontwikkeling van nieuwe producten of processen
- Bepalen van de financiering of financieringsstructuur

Voorbeelden van besluiten over relevante activiteiten:

- Strategische beslissingen incl. verwerving of realisatie van dochterondernemingen
- Investerings- en verkoop van vaste activa
- Benoeming en vergoeding van bestuursleden en management
- Goedkeuring van het budget

! Indien de richting van de relevante activiteiten enkel wordt bepaald op AV van AH, zou de investeerder met meerderheid de macht hebben over de deelneming ⇔ Als beleid wordt bepaald in verschillende organen moet worden gecontroleerd welk orgaan welke bevoegdheden heeft in de beslissing.

→ oeffeningen p. 191-194

4.1. Macht

- De vaststelling dat een investeerder macht heeft, hangt af van:
 - de relevante activiteiten
 - de manier waarop besluiten over de relevante activiteiten worden genomen
 - andere partijen bij de deelneming (IFRS 10 – B10)
- Voorbeelden van rechten die een investeerder macht geven:
 - Stemrechten
 - Recht om managers op sleutelposities v/e deelneming te benoemen of te ontslaan

DEEL 2: IFRS.

- Recht de deelneming transacties te doen aangaan of een veto over veranderingen in transacties
 - Andere rechten
- Macht hebben => investeerder heeft bestaande rechten die hem doorlopend mogelijkheid geven de relevante activiteiten te sturen => macht beoordelen: uitsluitend materiële rechten en andere rechten dan beschermingsrechten in aanmerking nemen
- **Indicatoren** dat rechten relevante activiteiten sturen:
 - Niet-contractuele recht om managers op sleutelposities te benoemen
 - Niet-contractuele recht om transacties te doen aangaan of veto over veranderingen in transacties
 - Recht om benoemingsproces van het bestuursorgaan te domineren of verkrijgen van volmachten van andere houders van stemrechten
 - Managers op sleutelposities zijn verbonden partijen van de investeerder
 - Meeste leden van het bestuursorgaan zijn verbonden partijen van de investeerder
- Indicatoren die speciale relatie weergeven en doet vermoeden dat investeerder een meer dan passief belang heeft in de deelneming (minder belangrijk dan vorige indicatoren):
 - Managers op sleutelposities zijn huidige of voormalige werknemers v/d investeerder
 - Een significant deel van de activiteiten zijn afh van de investeerder wat betreft:
 - Financiering
 - Garantie voor een significant deel van haar verplichtingen
 - Cruciale diensten, technologie, bevoorrading of grondstoffen
 - Licenties of handelsmerken
 - Gespecialiseerde kennis van personeel van de investeerder
 - Betrokkenheid van de investeerder bij een significant deel van de activiteiten
 - Een belangrijk deel v/d activiteiten worden verricht voor rekening van de investeerder
 - Disproportionele blootstelling aan of rechten op de opbrengsten in verhouding met stemrechten of andere vergelijkbare rechten

4.2. Materiële rechten

- Bij beoordelen macht, uitsluitend rekening gehouden met materiële rechten
- Materiële rechten
= als de houder ervan over de praktische mogelijkheid bezit dat recht uit te oefenen
- **Mogelijke factoren** zijn:
 - Het bestaan van **economische of andere belemmeringen**:
 - Geldelijke boetes of toeslagen bij uitoefening
 - Uitoefenings- of conversieprijs is een financiële belemmering
 - Voorwaarden die uitoefening verhinderen, zoals timing
 - Gebrek aan expliciete of redelijke mechanismen om rechten te kunnen uitoefenen
 - Onvermogen om de nodige informatie te verkrijgen om rechten uit te oefenen
 - Operationele belemmeringen of stimulansen (vb. gebrek aan expertise om bestaand management te vervangen)

DEEL 2: IFRS.

- Wettelijke bepalingen of regelgeving die uitoefening verhinderen (vb. verplichting tot uitbrengen van openbaar bod op de resterende aandelen bij overschrijving van een drempel)
- Wanneer de uitoefening van de rechten de goedkeuring van meer dan 1 partij vereist:
 - Hoe meer partijen akkoord moeten gaan, hoe minder de kans dat de rechten materieel zijn
 - Bestuursorgaan waarvan de leden onafh zijn, kan als mechanisme fungeren waardoor meerdere investeerders collectief kunnen handelen bij uitoefening van hun rechten
- De rechthebbende partij haalt voordeel uit uitoefening van zijn rechten
 - Potentiële stemrechten zijn meer materieel als de uitoefenings- of conversieprijs van het instrument 'in the money' is
 - Als investeerder op andere manier voordeel kan halen uit uitoefening of conversie van het instrument (vb. synergieën realiseren)

! Materiële rechten zijn niet beperkt tot rechten die onmiddellijk uitoefenbaar zijn, ook als het in de toekomst kan worden uitgeoefend op het ogenblik dat de besluiten met betrekking tot sturing van de relevante activiteiten worden genomen.

→ see p. 197 - 198

4.3. Beschermingsrechten

- Wat?
 - Beschermingsrechten houden verband met fundamentele veranderingen in de activiteiten v/e deelneming of zijn van toepassing in uitzonderlijke omstandigheden
 - Bedoeld om belangen v/d houder te waarborgen zonder partij macht te geven
 - Investeerder die uitsluitend beschermingsrechten bezit, kan geen macht hebben over deelneming of voorkomen dat een andere partij macht heeft
- Voorbeelden van beschermingsrechten:
 - Recht van een financier
 - om beperkingen op te leggen t.a.v. het ondernemen van activiteiten die kredietrisico van de leningnemer negatief zouden kunnen beïnvloeden
 - om activa van de leningnemer in beslag te nemen als die er niet in slaagt aan de terugbetalingsw'n van de lening te voldoen.
 - Recht van een minderheidsaandeelhouder om in te stemmen met grote investeringsuitgaven of met de uitgifte van vermogens- of schuldinstrumenten

4.4. Stemrechten

- Macht met een meerderheid van de stemrechten (IFRS 10-B35)
Mogelijkheden:
 - 1) Op basis van deze stemrechten worden de relevante activiteiten direct aangestuurd
 - 2) Op basis van deze stemrechten wordt de meerderheid van het bestuursorgaan aangesteld en dit orgaan stuurt de relevante activiteiten
- Meerderheid van de stemrechten maar geen macht (IFRS 10 – B36-B37)
 - Stemrechten zijn niet materieel

DEEL 2: IFRS.

Het geval indien:

- 1) Een andere entiteit heeft bestaande rechten die hen het recht geven om de relevante activiteiten te sturen (in veronderstelling dat deze entiteit geen agent is van de investeerder met de meerderheid van de stemrechten)
- 2) De relevante activiteiten worden gestuurd door een overheid, rechtbank, beheerder, curator, vereffenaar of regelgevende instantie

- Macht **zonder een meerderheid** van de stemrechten (IFRS 10 – B39-B41)

Het geval in volgende situaties:

- 1) Een contractuele overeenkomst met andere stemhebbenden om de stemmen te bundelen of het stemgedrag op elkaar af te stemmen.
- 2) Rechten die voorkomen uit andere besluitvormingsovereenkomsten waarbij deze in combinatie met stemrechten de investeerder steeds de mogelijkheid bieden om de relevante activiteiten te sturen
- 3) De investeerder die geen meerderheid van de stemrechten bezit, heeft toch voldoende rechten om doorlopend de relevante activiteiten te sturen
- 4) Potentiële stemrechten
- 5) Een combinatie van 1) en 4)

- **De facto-zeggenschap** – controle in feite (IFRS 10 – B42-B43)

- Mogelijkheid dat investeerder niet de meerderheid heeft, maar bij stemming toch grootste deel v/d stemrechten uitoefent omdat andere stemrechten verspreid zijn over een groot aantal AH en om deze reden niet allemaal aanwezig of vertegenwoordigd zijn op de stemming = **toereikend aantal stemrechten** → *een persoon heeft een toereikend # stemrechten*

Beoordelen of stemrechten toereikend zijn, rekening houden met:

- 1) Omvang van de stemrechten van de investeerder in verhouding tot de omvang en spreiding van de stemrechten van andere rechthebbenden.
- 2) Potentiële stemrechten
- 3) Rechten voortkomend uit andere contractuele overeenkomsten
- 4) Andere feiten, bijvoorbeeld het stemgedrag op de vorige AH-vergaderingen

→ *o.p. 200-201*

- **Potentiële stemrechten** (IFRS 10 – B47, B48 en B50) ⇔ BE GAAP

= recht tot verwerven van stemrechten zoals converteerbare obligatie (obligatie met mogelijkheid om te veranderen naar aandelen), opties, warrants (recht om in te schrijven op aandelen bij kapitaalverhoging), termijncontracten *! Moeten wel materieel zijn!*

Rekening gehouden met:

- 1) Doel en opzet van het instrument dat aanleiding geeft tot potentiële stemrechten
- 2) Het feit dat alleen potentiële stemrechten die materiële rechten zijn in aanmerking worden genomen
- 3) Eventuele voorwaarden die moeten worden vervuld en de verwachting, motieven en redenen van de investeerder om met die voorwaarden in te stemmen
- 4) Stemrechten om andere besluitvormingsrechten in het bezit van de investeerder die deze in combinatie met potentiële stemrechten macht geven

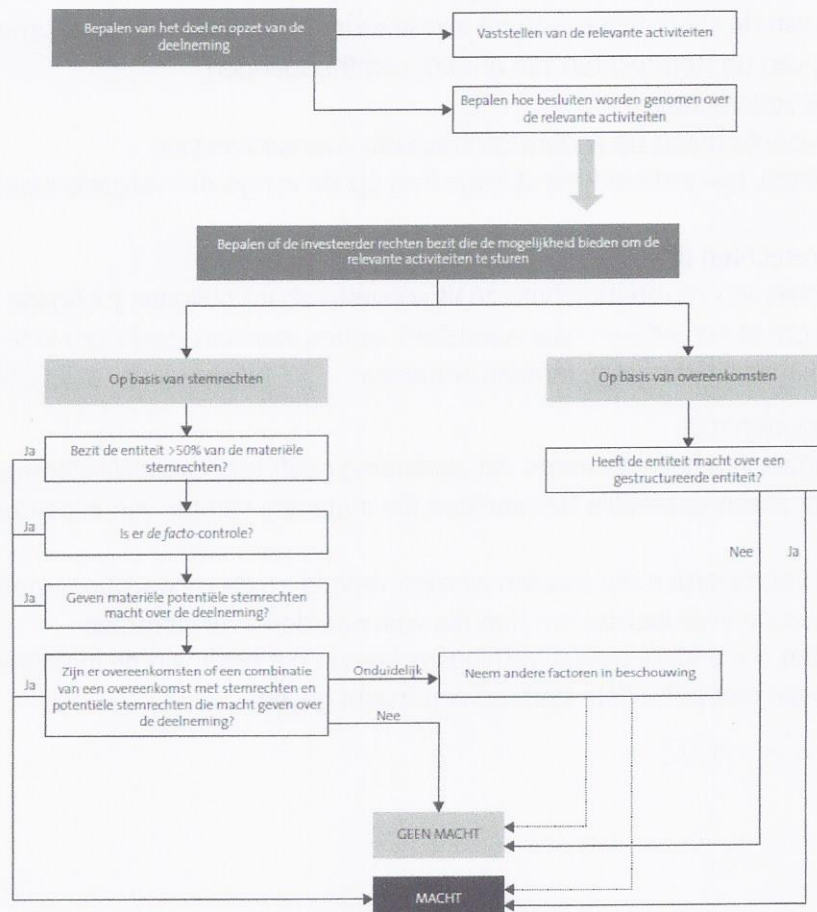
→ *o.p. 202-203*

DEEL 2: IFRS.

4.5. Gestructureerde entiteiten

- Mogelijkheid dat **stemrechten de opbrengsten** van de ond **niet significant beïnvloeden**
 - Als stemrechten alleen betrekking hebben op administratieve taken
 - + relevante activiteiten worden aangestuurd op basis van overeenkomsten
 - = gestructureerde entiteit
 - Geen van de betrokken investeerders beschikt over macht over de deelneming
 - OF 1 van de investeerders heeft indirecte controle over deelneming
 - = besluitrechten
 - Alleen besluiten over de activiteiten van de deelneming, wanneer die omstandigheden of gebeurtenissen zich voordoen, de opbrengsten aanzienlijk beïnvloeden en dus relevante activiteiten zijn. De omstandigheden of gebeurtenissen hoeven zich niet te hebben voorgedaan opdat de investeerder macht zou hebben.
- Investerder moet met **volgende factoren** rekening houden om macht te bepalen:
 - Is deelneming zodanig opgezet dat de investeerder is blootgesteld aan neerwaartse risico's en opwaarts potentieel?
 - Was de investeerder betrokken bij opzet van de deelneming? Heeft deze investeerder voldoende rechten gegeven om hem macht te verlenen?
 - Gegeven de contractuele overeenkomsten die bij aanvang zijn vastgesteld de investeerder rechten over nauw met de investeerder gerelateerde activiteiten?
 - Heeft de investeerder rechten over relevante activiteiten die ontstaan als bepaalde omstandigheden of gebeurtenissen zich voordoen?
 - Is de investeerder een verbintenis aangegaan om ervoor te zorgen dat de deelneming blijft opereren volgens haar opzet?
 - Zijn er andere factoren die indicaties zijn van de macht van de investeerder?

Samenvatting:

DEEL 2: IFRS.

5. Blootstelling aan of recht op veranderlijke opbrengsten

- Veranderlijke opbrengsten (= opbrengsten die niet vast zijn) kunnen
 - Positief / negatief of beiden zijn
 - Beoordelen veranderlijkheid op basis van economische werkelijkheid (vb obligatielening met vaste rentebetaling kan toch veranderlijk zijn door kredietrisico)
 - Vbn van opbrengsten:
 - Dividenden
 - veranderingen reële waarde v/e investering
 - rente obligatielening
 - Vergoeding voor het verlenen van beheersdiensten
 - Vergoeding en blootstelling aan verliezen door het verschaffen van krediet of financiële ondersteuning
 - Belastingvoordelen
 - Toegang tot toekomstige liquiditeiten uit hoofde van betrokkenheid bij een deelneming
- Ook: schaalvoordelen, kostenbesparing, verkrijgen van bedrijfseigen kennis
(= opbrengsten door voordelen die niet beschikbaar zijn voor andere houders van belangen door combinatie activa van de investeerder met activa van de deelneming)

- Relatie tussen macht en opbrengsten – gedelegeerde macht
 - Investeerder kan zijn besluitvormingsbevoegdheid delegeren aan een agent (= partij die voornamelijk de opdracht heeft om te handelen voor rekening v/e andere partij (= principaal)). Bij beoordelen zeggenschap moeten de besluitvormingsrechten die zijn gedelegeerd aan een agent worden behandeld alsof zij in het bezit zijn van de principaal.
 - Bij bepalen agent of principaal, rekening houden met:
 - Reikwijdte van de besluitvormingsbevoegdheid
 - ⇒ Geëvalueerd op basis van:
 1. Activiteiten die overeenkomstig de besluitvormingsovereenkomst zijn toegestaan
 2. Manoeuvrerruimte waarover besluitvormer beschikt bij nemen van besluiten
- ! Tevens wordt in rekening gebracht in welke mate besluitvormer bij opzet van deelneming betrokken was. Hoe groter betrokkenheid, hoe groter kans dat besluitvormer rechten heeft verkregen die de relevante activiteiten sturen.
- Rechten in bezit van andere partijen
 - ⇒ Als 1 enkele partij over mogelijkheid beschikt om besluitvormer zonder aanleiding te ontslaan, op zich al voldoende om te besluiten dat besluitvormer een agent is.
 - ! Hoe groter het aantal partijen dat samen moet optreden om besluitvormer te ontslaan, hoe minder gewicht aan deze factor moet worden toegekend
 - Vergoeding besluitvormer
 - ⇒ Naarmate omvang vergoeding hoger is en veranderlijkheid afhangt van verwachte opbrengsten, hoe waarschijnlijk het is dat besluitvormer principaal is
 - MAAR evenwel steeds agent te beschouwen indien:
 1. Vergoeding besluitvormer in verhouding staat tot verleende diensten

DEEL 2: IFRS.

- Voorwaarden en bedragen van de vergoeding marktconform zijn voor soortgelijke diensten en kwalificatieniveaus

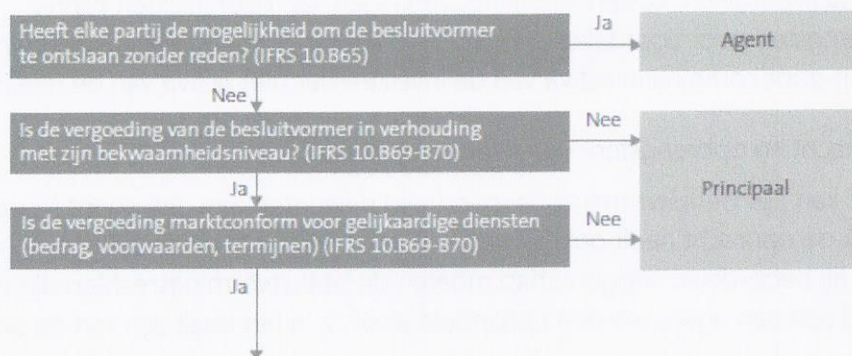
- Blootstelling uit andere belangen

⇒ Ook kijken naar opbrengsten uit andere economische belangen zoals investeringen i/d deelneming of het verschaffen van garanties m.b.t. de prestaties v/d deelneming.

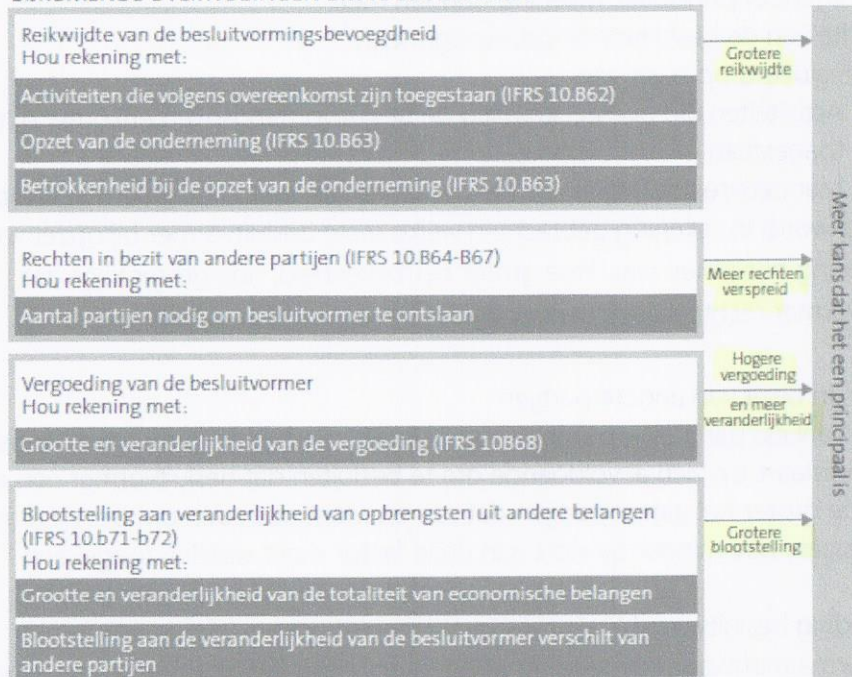
! Hoe hoger de totale vergoeding of veranderlijkheid ervan, hoe waarschijnlijker het is dat de besluitvormer een principaal is.

+ als blootstelling aan veranderlijkheid van opbrengsten verschillend is van de overige investeerders => bijkomende indicatie dat besluitvormer principaal is (vb. besluitvormer heeft achtergestelde belangen in deelneming of hij heeft in deelneming andere vormen van kredietbescherming)

Schema: BESLISSENDE OVERWEGINGEN

BIJKOMENDE OVERWEGINGEN OM TE BEOORDELEN

→ oep. 209-215

DEEL 2: IFRS.

6. Overige concepten

6.1. De-facto agent

= investeerder heeft praktische mogelijkheid om een partij de opdracht te geven om voor rekening van de investeerder te werken.

! Niet noodzakelijk een contractuele overeenkomst

Voorbeelden:

- Verbonden partijen van de investeerder
- Partij die haar belang i/d deelneming heeft ontvangen i/d vorm v/e bijdrage of een lening v/d investeerder
- Partij die akkoord is om haar belangen in de deelneming niet te verkopen, over te dragen of te bezwaren zonder voorafgaande goedkeuring v/d investeerder
- Partij die haar activiteiten niet kan financieren zonder achtergestelde financiële ondersteuning v/d investeerder
- Deelneming waarvan meerderheid leden v/h bestuursorgaan of het management op sleutelposities dezelfde zijn als die v/d investeerder
- Partij die een nauwe zakelijke relatie met investeerder heeft, zoals de relatie tussen een professionele diensteverlener en een van zijn belangrijke klanten

⇒ Investeerder moet beoordelen van zeggenschap rekening houden met besluitvormingsrechten van zijn de-facto-agent en zijn indirecte blootstelling aan of rechten op veranderlijke opbrengsten via de-facto agent in combinatie met eigen blootstelling of rechten

6.2. Veronderstelde entiteit (silo)

= specifieke activa

- bron voor betaling voor specifieke verplichtingen / andere belangen
- andere partijen geen rechten of verplichtingen m.b.t. specifieke activa of de resterende kastromen uit hoofde van die activa

⇒ Indien specifieke activa een silo vormen, moet investeerder beoordelen of hij zeggenschap heeft over dat deel van de deelneming o.b.v. voorheen besproken criteria:

- Macht
- Blootgesteld zijn aan of rechten hebben op veranderlijke opbrengsten
- Mogelijkheid om macht te gebruiken om de opbrengsten te beïnvloeden

! Als investeerder zeggenschap heeft over de veronderstelde afzonderlijke entiteit moet hij dat deel consolideren. In dat geval sluiten andere partijen dat deel uit bij beoordeling van zeggenschap en bij consolidatie deelneming

6.3. Continue beoordeling

- Investeerder moet opnieuw beoordelen of hij zeggenschap heeft als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er wijzigingen zijn in:
 - **macht**
 - **blootstelling** aan of rechten op **veranderlijke opbrengsten**
 - **mogelijkheid** heeft om **macht** te gebruiken om het **opbrengsten** te beïnvloeden

DEEL 2: IFRS.

- Zeggenschap kan wijzigen in de volgende omstandigheden:
 - Wijziging in de besluitvormingsrechten
Vb. relevante activiteiten worden niet langer via stemrechten maar via een overeenkomst gestuurd
 - Investeerder kan macht over deelneming verwerven of verliezen zonder dat de investeerder bij de gebeurtenis betrokken is
Vb. besluitvormingsrechten van een andere partij kunnen verstreken zijn die de investeerder voorheen beletten om zeggenschap over de deelneming uit te oefenen
 - Investeerder kan niet langer het recht hebben op de opbrengsten of blootgesteld zijn aan de verplichtingen
Vb. een contract om prestatiegebonden vergoedingen te ontvangen wordt beëindigd
 - Beoordeling of investeerder als principaal dan wel als agent handelt kan gewijzigd zijn

! Verandering in opbrengsten van de deelneming omwille van gewijzigde marktomstandigheden kan op zich geen reden zijn om de beoordeling van zeggenschap opnieuw te bekijken, tenzij dit een invloed heeft op hiervoor genoemde elementen.

Consolidatietechnieken

1. Zeggenschap en belang

- Zeggenschap:
 - verwijst naar de macht die een entiteit heeft over een andere entiteit.
 - Juridisch-economische notie die graad van afhankelijkheid weerspiegelt
 - Op basis van het begrip zeggenschap wordt bepaald:
 - Of een deelneming een dochteronderneming is
 - Of een deelneming wordt opgenomen in de consolidatiekring
 - Volgens welke consolidatiemethode de deelneming wordt weergegeven
- ⇒ Voor alle deelnemingen die een moedermaatschappij heeft, wordt bepaald:
 - Dochteronderneming => integrale consolidatie
 - Niet-dochteronderneming:
 - Joint venture ('gezamenlijke zeggenschap') => Equity-methode
 - Geassocieerde onderneming ('significante invloed') => Equity methode
 - Andere deelnemingen => opgenomen aan kost
- Belang:
 - Verwijst naar financieel belang v/e Maatschappij i/h EV en resultaat v/d deelneming
 - Financiële notie die het aandeel van de Maatschappij uitdrukt in:
 - Het EV van de deelneming op datum van verwerving
 - De veranderlijke resultaten van de deelneming sedert verwerving
- ⇒ O.b.v. "belang" wordt **niet** bepaald:
 - of entiteit dochteronderneming of niet is
 - of een welbepaalde consolidatiemethode wordt toegepast

Controle % < potentiële materiële } → welke soort ord + consolidatiemethode
belang % - materieel → volledige consolidatieproeven

DEEL 2: IFRS.

⇒ O.b.v. "belang" wordt **wel** uitgevoerd:

- Het volledige consolidatieproces => o.b.v. belang worden winsten of verliezen v/d deelnemingen toegewezen aan de groepsbelangen. Belangen van derden of minderheidsbelangen worden afzonderlijk uitgedrukt in 'belangen zonder overheersende zeggenschap'

2. Consolidatiemethodes

Eigenlijk zijn er maar 2 consolidatiemethodes:

- Integrale consolidatie
- Equity-methode (te vergelijken met vermogensmutatie)

De andere zijn geen consolidatiemethodes. Proportionele opname slaagt op een gezamenlijke bedrijfsactiviteit (dit is meer iets voor de enkelvoudige JR)

3. Controle- en belangenpercentage

- Controlepercentage (=stemrechtenpercentage):
 - **Materiële rechten** (als houder praktische mogelijkheid heeft om recht uit te oefenen)
 - **Potentiële rechten** (rechten om stemrechten v/e deelneming te verwerven)
MAAR: moeten ook materieel zijn op ogenblik van vaststellen controle%

⇒ Gebruikt voor bepalen consolidatiekring en toe te passen consolidatiemethode

- Belangenpercentage:

- Bestaande eigendomsbelangen v/d AH
- Economische realiteit

DUS: bij belangenpercentage hou je geen rekening met het potentiële, enkel met de actuele situatie

⇒ Gebruikt om volledige consolidatieproces uit te werken en om minderheidsbelangen te bepalen

→ o.p. p. 222 - 226

DEEL 2: IFRS.

4. Integrale consolidatiemethode

4.1 Verwerkingsvereisten

- **Praktische werkwijze** (IFRS 10 – B86)
 - ~ ongeveer hetzelfde als BEGAAP
 - Gelijke posten van activa, verplichtingen, EV, opbrengsten of baten, kosten of lasten en kasstromen van Mmaatschappij worden integraal samengevoegd met die van haar D
 - BW investering van Mmaatschappij in elke dochteronderneming en aandeel M in EV worden geëlimineerd
 - Saldi en transacties tussen entiteiten v/d groep worden integraal geëlimineerd
 - ⇒ Heeft als gevolg:
 - Alle activa, verplichtingen, EV, opbrengsten/baten, kosten/lasten en kasstromen die betrekking hebben op intragroepstransacties worden volledig geëlimineerd.
 - Winsten en verliezen uit intragroepstransacties die opgenomen zijn in de waarde van activa (zoals voorraden en vaste activa) worden volledig geëlimineerd.
 - ⇒ Indien verschillen ontstaan tss BW en fiscale waarde actief: uitgestelde belastingvordering of –schuld boeken

! Indien bij deze transacties verliezen werden geleden, kan dit een aanwijzing vormen dat geconsolideerde JR een bijzonder waardeverminderingverlies moet boeken
- **Belangen zonder overheersende zeggenschap** (minderheidsbelangen/non-controlling interest)
 - ~ hetzelfde als belangen van derden MAAR nu als deel van EV (<-> BEGAAP: geen deel EV)
 - = EV in een D dat niet direct of indirect aan een Mmaatschappij kan worden toegerekend
- **Uniforme grondslagen voor financiële verslaggeving en waardering**
 - = groepswaarderingsregels
 - Als een entiteit v/d groep andere grondslagen hanteert dan i/d geconsolideerde JR, wordt zijn financiële staat aangepast om de conformiteit v/d waarderingsregels te verzekeren.
 - IFRS gaat ervanuit dat je dit altijd kan doen (<-> BE GAAP: uitwijkmogelijkheden)
- **Verslagdatum** (IFRS 10 – B92-B93)
 - Financiële staten van M en D die bij opstelling geconsolideerde JR worden gebruikt, moeten dezelfde verslagdatum/BJ hebben.
 - Indien einde BJ M niet samenvalt met D, stelt D een financiële staat op met dezelfde datum als JR M

INDIEN NIET UITVOERBAAR: M consolideert financiële info van D m.b.v. meest recente JR D, mits aantal voorwaarden:

 - Financiële info van D is aangepast aan gevolgen van wezenlijke transacties of gebeurtenissen die tss afsluitdatum van laatste JR D en datum geconsolideerde JR (dit betekent dat je deze gebeurtenissen moet BOEKEN ⇔ BE GAAP : enkel in toelichting)
 - Verschil tss datum laatste JR D en afsluitdatum geconsolideerde JR mag niet >3 maanden
 - Duur v/d verslagperioden en eventuele verschil tss data van de JR'en moeten voor elke periode gelijk zijn
- **Verlies van zeggenschap over D => Niet consolideren**
 - Mmaatschappij neemt:

DEEL 2: IFRS.

- Activa en verplichtingen van D niet langer op in geconsolideerde balans. Dus niet langer opgenomen:
 - ⇒ BW activa (met inbegrip van eventuele goodwill) en verplichtingen van de ond
 - ⇒ BW eventuele belangen zonder overheersende zeggenschap in D (met inbegrip van daaraan toerekenbare componenten van niet-gerealiseerde resultaten)
- Winst of verlies dat als gevolg van verloren zeggenschap wordt gerealiseerd
! Rekening houden met bedragen die in de niet-gerealiseerde resultaten zijn opgenomen => worden hetzij overgeboekt naar winst of verlies, hetzij rechtstreeks geboekt binnen EV naar ingehouden winsten
- Elke in D aangehouden investering op tegen reële waarde:
Reële waarde, mogelijkheden:
 1. Bij eerste opname v/e financieel actief
 2. Als kostprijs bij eerste opname v/e investering i/e geassocieerde ond of JV

4.2. Eliminatie van een deelneming

- Integrale consolidatiemethode: EV D wordt integraal geëlimineerd t.o.v. BW deelneming bij M
 - ⇒ Zelden is bedrag EV D op datum van verwerving = BW deelneming
~> Verschil AK-prijs deelneming en overeenkomstig deel van EV D = + of -
 - + = goodwill
 - = winst uit een voordelige koop
- bedrijfscombinatie
= transactie/gebeurtenis waarin overnemende partij zeggenschap verkrijgt over 1+ bedrijven.
~> Niet gezien als bedrijfscombinatie:
 1. Oprichting van een JV
 2. Verwerving van een actief of groep activa die geen bedrijf vormt
 3. Combinatie van entiteiten of bedrijven waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend.
~> Wel gezien als bedrijfscombinatie: echte fusies en fusies van gelijken
 - ⇒ Bedrijfscombinatie wordt verwerkt volgens overnamemethode. Vereist volgende stappen:
 1. Identificatie van de overnemende partij
 2. Bepaling overnamedatum
 3. Opname en waardering verworven identificeerbare activa, overgenomen verplichtingen en elk minderheidsbelang in de overgenomen partij
 4. Opname en waardering goodwill of winst uit een voordelige verkoop

OVERNEMENDE PARTIJ – OVERGENOMEN PARTIJ

- Overnemende partij = entiteit die zeggenschap verkrijgt over overgenomen partij
 - ⇒ Meestal betalende partij (cash, kapitaalverhoging,...) en grootste
- Overgenomen partij = bedrijf waarover overnemende partij zeggenschap verkrijgt i/e bedrijfscombinatie
 - ⇒ Soms: je denkt dat A B overneemt, maar als je jaarrekening bekijkt is het het omgekeerde

OVERNAMEDATUM (IN OVERNAMEPROCES: AFSLUITDATUM)

= datum waarop overnemende partij zeggenschap verkrijgt over overgenomen partij

DEEL 2: IFRS.

In de praktijk: datum waarop overnemende partij vergoeding wettelijk overdraagt, activa van de overgenomen partij verwerft en verplichtingen overneemt. => economische realiteit
(⇔ BE GAAP: kijken naar contract)

OPNAME EN WAARDERING VAN OVERGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

- Opname identificeerbare (die volgens IFRS gewaardeerd worden) activa, opgenomen verplichtingen en elk minderheidsbelang (afzonderlijk van goodwill) verbonden aan volgende voorwaarden:
 1. Verworven identificeerbare activa en overgenomen verplichtingen voldoen aan definities van activa en verplichtingen onder IFRS.
 2. Enkel die activa en verplichtingen worden opgenomen die deel uitmaken van wat overnemende partij en voormalige eigenaars overgenomen partij in de bedrijfscombinatie hebben geruild
 3. Activa en verplichtingen worden geclassificeerd of gepresenteerd o.b.v. contractuele bepalingen en economische omstandigheden die op overnamedatum bestaan, rekening houdend met waarderingsregels van overnemende partij.
UITZONDERING: leasingovereenkomsten, verzekeringscontracten => beoordeeld o.b.v. contractuele bepalingen en economische factoren bij aangaan van het contract
- Toepassing van voornoemde principes kan ertoe leiden dat:
 - Op overnamedatum activa of verplichtingen niet langer worden opgenomen in openingsbalans van overgenomen partij omdat zij niet voldoen aan IFRS-criteria om als activa/verplichting te worden opgenomen
 - Op overnamedatum activa of verplichtingen worden opgenomen in de openingsbalans van overgenomen partij die voorheen niet werden opgenomen

! Kosten die overnemende partij verwacht maar niet verplicht is te maken voor afstoting van activiteit v/e overgenomen partij, zijn geen verplichtingen op overnamedatum => kunnen niet worden opgenomen in openingsbalans van overgenomen partij (geldt ook voor andere kosten van herstructurering die het gevolg zijn van beslissingen van de overnemer)

- Verworven identificeerbare activa en overgenomen verplichtingen waarderen tegen reële waarde op overnamedatum:
 - ⇒ Rekening houden met preacquisitieresultaat
 - ⇒ Boeken uitgestelde belasting(schulden/vorderingen) bij verschil reële en fiscale waarde

GOODWILL

= Actief dat de toekomstige economische voordelen vertegenwoordigt die niet individueel kunnen worden geïdentificeerd en afzonderlijk kunnen worden opgenomen, maar voortvloeien uit andere in een bedrijfscombinatie verworven activa.

- berekend als verschil tussen de som van het totaal van de (a)-componenten enerzijds en de (b)-component anderzijds.
 - (a)-componenten bestaan uit:
 1. overgedragen vergoeding (gewaardeerd aan reële waarde op datum overdracht);
 2. bedrag van minderheidsbelangen i/d overgenomen partij (met 2 waarderingsopties);

! Geen afschrijvingen op goodwill !!

DEEL 2: IFRS.

3. reële waarde op overnamedatum v/h voorheen aangehouden aandelenbelang door overnemende partij i/d overgenomen partij (ingeval bedrijfscombinatie in verschillende stappen wordt gerealiseerd);
 - de (b)-component bestaat uit het nettosaldo van de op overnamedatum aan reële waarde gewaardeerde verworven identificeerbare activa en overgenomen verplichtingen.
- ! Wanneer je 100% verwerft, zijn 2 en 3 niet van belang!

Bepaling netto-activa van overgenomen partij (b-component):

1. EV op overnamedatum =

- + Kapitaal
- + reserves
- + overgedragen winst / - overgedragen verlies
- +/- preacquisitieresultaat

2. Aanpassingen opname en waardering (reële waarde) =

- + Financiële lease
- +/- voorraad
- +/- IMVA (vb. merknaam)
- + voorziening niet conform IFRS
- Uitgestelde belasting (voor financiële lease, voorraad, IMVA, voorziening maar ook overgedragen verlies -> belastingvordering)

Totaal = 1 + 2

- **Overgedragen vergoeding** gewaardeerd aan reële waarde. Vergoeding kan bestaan uit:
 1. Overgedragen activa: geldmiddelen, financiële activa of een deelneming of een D die reeds in bezit van de overnemende partij
 2. Aangegane verplichtingen door de overnemende partij jegens voormalige eigenaars: een door hen toegestane overnamelening
 3. Door overnemende partij uitgegeven aandelen: kapitaalverhoging als vergoeding voor de inbreng in natura van de overgenomen partij.

MINDERHEIDSBELANGEN/BELANGEN ZONDER OVERHEERSENDE ZEGGENSCHAP

- **Bedrag minderheidsbelangen** kan volgens 2 opties worden gewaardeerd:
 1. Evenredig deel van het netto-actief -> b-component (verkregen nadat alle activa en verplichtingen tegen reële waarden zijn gewaardeerd)
 2. Reële waarde (altijd gegeven)

→ Oly p. 235-251

4.3. Eliminatie intragroepssaldi en intragroepstransacties

- intragroepstransacties op overzicht **winst en verlies** die het gevolg zijn van:
 - aan-en verkoop van goederen
 - aan-en verkoop van diensten (inclusief doorrekening van kosten)
 - intrestkosten en intrestopbrengsten

DEEL 2: IFRS.

- Vaak verschillen tussen intragroepssaldi, meestal omwille van **tijdsverschillen** (= verrichtingen niet in dezelfde boekhoudperiode zijn geboekt). Voorbeelden van tijdsverschillen:
 - Verkoopfactuur wordt bij verkopende ond geboekt zodra goederen vertrekken uit magazijn, terwijl aankopende ond pas factuur boekt als de goederen zijn ontvangen
 - Betaling wordt bij de ond die deze betaling heeft uitgevoerd, geboekt op datum uitvoering, terwijl ond die geld ontvangt dit pas boekt als het geld op de bankrekening staat
 - Verschillen kunnen worden vermeden met volgende **hulpmiddelen**:
 - Het gebruik van afzonderlijke intragroepsrekeningen om intragroepssaldi te registreren
 - Regelmatig uitgevoerde afstemmingsprocedures tijdens het BJ
 - Opstellen van afstemmingstabel tijdens consolidatieproces om eventueel voorkomende verschillen tijdig te identificeren zodat ze nog kunnen worden uitgezocht en opgelost
- ⇒ Indien nog steeds verschillen, worden in de praktijk de volgende maatregelen toegepast:
- Verschillen worden geboekt op afzonderlijke afstemmingsrekeningen die op verschillende niveaus worden gecreëerd: balans, operationele en financiële resultaat
 - Het kleinste bedrag wordt geëlimineerd
 - Het bedrag dat door de verkopende partij werd geregistreerd, wordt geëlimineerd

! Intragroepssaldi en intragroepstransacties worden integraal (100%) geëlimineerd, ook al zijn ditaldi t.o.v. of transacties met niet-100%-dochterond van de groep !

→ *op p. 253 - 254*

4.4. Eliminatie van winst of verlies bij verkoop vast actief

- Indien vast actief in een groep wordt overgedragen, wordt de winst of verlies in de geconsolideerde financiële staat geëlimineerd.
REDEN: geconsolideerde JR enkelaldi en transacties t.a.v. derden weergeeft.
 - ⇒ De consolidatie- en eliminatieboekingen hebben als effect dat het betrokken vast actief wordt geboekt alsof de intragroepstransactie nooit heeft plaatsgevonden
 - Consolidatieboekingen hebben betrekking op:
 - Gerealiseerde MW die tijdens het BJ wordt gerealiseerd
 - Correctie afschrijvingslast die tijdens BJ werd geboekt bij de ond die VA heeft verworven
 - Uitgestelde belastingen op tijdelijke verschillen tss BW en fiscale waarde betrokken actief
- ⇒ Moeten de volgende BJ'en worden herhaald totdat VA volledig is afgeschreven.
- Indien bij verkoop VA binnen de consolidatiekring een **verlies** wordt gerealiseerd, wordt een onderscheid gemaakt tussen de **volgende situaties**:
 - Gerealiseerde minwaarde of verlies beantwoordt aan bedrijfseconomische realiteit.
 - ⇒ Minwaarde omgezet in bijzonder waardeverminderversverlies op het betrokken VA
 - Gerealiseerde minwaarde beantwoordt niet aan bedrijfseconomische werkelijkheid
 - ⇒ Gerealiseerde minwaarde geëlimineerd

→ *op p. 256 - 262*

4.5. Eliminatie van winst/verlies bij intragroep aangekochte voorraden

- Goederen in de voorraad worden gewaardeerd aan AW van de kopende ond. De winst van de verkopende ond, die begrepen is in de voorraadwaardering, een niet t.a.v. derden gerealiseerd resultaat
 - ⇒ Deze winst moet in de consolidatie worden geëlimineerd

DEEL 2: IFRS.

- Volgende situaties m.b.t. onderlinge verkopen van goederen:
 - Kopende onderneming heeft **alle goederen reeds doorverkocht**.
 - ⇒ Geen consolidatieboekingen m.b.t. intragroepswinst, enkel eliminatieboeking wat betreft onderlinge transacties tijdens BJ
 - Kopende onderneming heeft **nog niet alle goederen** doorverkocht.
 - ⇒ Eliminatieboekingen m.b.t. intragroepswinst begrepen in de voorraadwaardering en m.b.t. onderlinge transacties tijdens BJ
 - **Zowel eind vorige BJ alsook huidige BJ bevat de voorraad** van kopende onderneming binnen de groep aangekochte goederen.
 - ⇒ Zowel beginvoorraad als eindvoorraad bevat intragroepsresultaten.
 - ⇒ Intragroepswinst begrepen in beginvoorraad werden in consolidatie vorig BJ geëlimineerd. In de mate waarin deze goederen nu verkocht zijn aan derden, moet de in het vorige BJ geëlimineerde intragroepswinst worden opgenomen in het geconsolideerd resultaat van het huidige BJ.
 - ⇒ Intragroepswinst begrepen in de eindvoorraad van de kopende onderneming en de onderlinge transacties gedurende BJ moeten geëlimineerd worden.

$$\text{Intragroep aangekochte voorraad} = \text{voorraad van product ABC} * \frac{\text{Totaal aangekocht product ABC bij groep}}{\text{Totaal aangekocht product ABC}}$$

→ zij p. 263 - p. 264

4.6. Eliminatie van intragroepsdividenden

- Resultaatbestemming (intragroepsdividenden) + beslissing tot uitkering pas geboekt **wanneer die door de aandeelhoudersvergadering is goedgekeurd**.
 - ! Gebeurt dat ontvanger van dividend deze opbrengst pas boekt bij ontvangst van dividend
 - ⇒ De winst waarop dit dividend betrekking heeft, werd reeds in het verleden erkend. Indien ontvangen dividend als opbrengst in consolidatie wordt behouden, wordt gerealiseerde winst twee maal getoond. ~> dubbeltelling!
 - ⇒ Dividend geëlimineerd t.o.v. de groepsreserves omdat winst van dochterond in verleden a rato van belangen% eveneens werd toegevoegd aan de groepsreserves.

(dezelfde boekingen als bij BEGAAP)

→ zij p. 266 - 267

5. Gezamenlijke overeenkomsten

= Overeenkomst waarover 2 of meer partijen gezamenlijk zeggenschap uitoefenen. **Kenmerken:**

- Partijen zijn gebonden door een contractuele overeenkomst
 - Contractuele overeenkomst verleent 2 of meer partijen gezamenlijke zeggenschap
- **Onderscheid** tussen 2 overeenkomsten:
 - Gezamenlijke bedrijfsactiviteit (e.g. tijdelijke vereniging)
 - Joint venture

Verschil: JV is een rechtspersoon, tijdelijke vereniging is dit niet

DEEL 2: IFRS.

5.1. Gezamenlijke bedrijfsactiviteit en proportionele opname

= Gezamenlijke overeenkomst waarbij partijen die gezamenlijke zeggenschap uitoefenen over deze overeenkomst,

- Rechten hebben op de activa
- En aansprakelijk zijn voor de verplichtingen die verband houden met de overeenkomst

Vb. tijdelijke vereniging: e.g. bouwonderneming

- Deelnemer i/e gezamenlijke activiteit heeft dit verwerkt in de enkelvoudige JR, **bijkomende aanpassingen bij geconsolideerde JR** in volgende situaties:
 - Verkoop activa of inbreng activum i/e gezamenlijk bedrijfsactiviteit door een deelnemer
 - Aankoop activa v/e gezamenlijke bedrijfsactiviteit door een deelnemer
 - ⇒ Moet de winsten/verliezen slechts opnemen a rato van de belangen van de andere partijen i/d gezamenlijke activiteit
 - ! MAAR: als opbrengstwaarde v/h actief is gedaald of actief een bijzonder waardevermindingsverlies heeft ondergaan, moet dit volledig door de betrokken deelnemer worden opgenomen
 - ! Wanneer entiteit een aankooptransactie aangaat met een gezamenlijke bedrijfsactiviteit waarin zij deelnemer is, mag ze haar aandeel i/d winsten/verliezen niet opnemen totdat aangekochte activa a/e derde partij zijn doorverkocht.
 - MAAR: bij daling opbrengstwaarde of bijzonder waardevermindingsverlies, moet deelnemer zijn aandeel in deze verliezen opnemen.

5.2. Joint venture en 'equity'-methode

= gezamenlijke overeenkomst waarbij de partijen die gezamenlijke zeggenschap hebben, rechten hebben op de nettoactiva van de JV.

⇒ 'equity'-methode:

1. Investing aanvankelijk aan kostprijs opgenomen
2. BW verhoogd/verlaagd om aandeel in winst/verlies v/d deelneming op te nemen
 - ⇒ Uitkeringen v/d deelneming verlagen de BW
 - ⇒ Wijzigingen ook door herwaardering MVA (wordt in de niet in winst of verlies opgenomen resultaten van de investeerder genomen)

→ oep 270 - 271

6. Geassocieerde ondernemingen

- Invloed van betekenis
 - Geassocieerde ond = entiteit waarin investeerder *invloed van betekenis* heeft
 - ⇒ Invloed van betekenis: macht om deel te nemen aan financiële en operationele beleidsbeslissingen, maar houdt geen of gezamenlijk zeggenschap in over dat beleid

6.1. Toepassing (zie ook uitleg boven bij JV)

- Enkel rekening gehouden met bestaande eigendomsbelangen (niet potentiële)
- Investing i/e geassocieerde ond geclassificeerd als een vast actief

6.2. Vrijstellingen

- ⇒ Niet op investeringen i/e geassocieerde ond of JV die wordt aangehouden via:
 - Mmaatschappij die is vrijgesteld van consolidatie omwille van subconsolidatie
 - Organisatie die durfkapitaal verstrekt

DEEL 2: IFRS.

- Beleggingsfonds en soortgelijke entiteiten (ook verzekeringsfonds met beleggingscomponent)
- ⇒ Entiteit kan ervoor kiezen om investeringen te waarderen tegen reële waarde

6.3. Classificatie als aangehouden voor verkoop

- Indien investering i/e geassocieerde of JV voor een deel wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop, wordt op resterende deel de 'equity'-methode toegepast
 - ⇒ Na afstoting: bepalen of overblijvende investering een geassocieerde ond of JV is. Indien ja, verder de 'equity'-methode toegepast
 - Indien nee, verwerking met waardeveranderingen in winst/verliesrekening

6.4. Beëindiging van de toepassing

- Wanneer haar investering geen geassocieerde ond of JV meer is. Kan gebeuren door:
 - Het verkrijgen van zeggenschap => wordt dochterond
 - ⇒ integrale consolidatie
 - Het verliezen van significante invloed => wordt een financieel actief
 - ⇒ Gewaardeerd tegen reële waarde
 - + volgende elementen opnemen in de winst/verliesrekening
 - Elk verschil tussen (a) en (b) waarbij:
 - (a) = alle opbrengsten uit vervreemding v/h deelbelang, te verhogen met de reële waarde van het behouden belang
 - (b) = de BW v/d investering bij beëindiging
 - Alle met de investering houdende bedragen i/h overzicht van niet-gerealiseerde resultaten worden verwerkt alsof deelneming deze activa en verplichtingen direct had vervreemd.
- Indien JV ⇔ een geassocieerde ond wordt => 'equity'-methode blijft => niet herwaarderen van het behouden belang
- Eigendomsbelang vermindert, maar daarna nog steeds geassocieerde ond of JV blijft => 'equity'-methode blijft => Alle met de investering houdende bedragen i/h overzicht van niet-gerealiseerde resultaat worden proportioneel naar winst/verlies overgeboekt als dit ook zou gebeuren indien deze activa of verplichtingen direct waren vervreemd

6.5. Procedures

- Bij verwerving investering: verschil tussen kostprijs van de investering en aandeel in de netto reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen als volgt verwerkt:
 - **Goodwill** (kostprijs > aandeel) wordt i/d BW van de investering opgenomen. Goodwill wordt niet afgeschreven
 - **Surplus/winst uit voordelige verkoop** (aandeel > kostprijs) als opbrengst opgenomen bij bepaling aandeel entiteit in winst/verlies geassocieerde ond of JV
 - ⇒ Volgende aanpassingen bij aandeel van de entiteit in winst/verlies:
 - De reële waardeaanpassingen op overnamedatum: vb. activa afschrijven o.b.v. reële waarde en ingeschatte levensduur i.p.v. oorspronkelijke kostprijs en initieel ingeschatte levensduur.
 - Bijzondere waardeverminderingverliezen: vb. voor goodwill of MVA

DEEL 2: IFRS.

- Equity-methode toegepast op recentste JR, **rekening gehouden met volgende:**
 - Indien verslagperiode entiteit verschilt met verslagperiode geassocieerde ond of JV, moet laatste JR opmaken met dezelfde datum als JR entiteit TENZIJ dit onuitvoerbaar is.
 - ⇒ Bij onuitvoerbaarheid: aanpassingen voor materiële transacties of gebeurtenissen tussen die datum en datum JR entiteit
 - In elk geval mag verschil tussen afsluitdatum geassocieerde ond of JV en dat van entiteit niet meer dan 3 maanden bedragen
 - Duur van de verslagperioden en verschil tussen einddata verslagperioden voor elke periode gelijk zijn.
- Bij toepassing equity-methode, aanpassingen om **waarderingsregels** v/d geassocieerde ond en JV te conformeren aan die van de entiteit
- Het **belang in de deelneming** wordt bepaald als:
 - BW investering (o.b.v. equity-methode)
+ eventuele belangen op LT die in wezen deel uitmaken van de netto-investering (vb. vorderingen op LT of langlopende leningen, GEEN handelsvorderingen, handelsschulden of vorderingen op LT)
- **Winst uit voordelige verkoop** moet op datum van verwerving als een overige bedrijfsopbrengst in resultaat worden genomen

→ p. 278 - 283

6.6. Bijzondere waardeverminderingverliezen

- Goodwill wordt niet afzonderlijk op bijzondere waardevermindering getoetst WRM? Goodwill wordt niet gescheiden opgenomen, maar maakt deel uit van de BW
 - ⇒ In plaats daarvan: totale BW v/d investering als één enkel actief getoetst op bijzondere waardevermindering

6.7. 'Upstream-' en 'downstream'-transacties

- 'Upstream'-transactie: vb. verkoop activa van geassocieerde ond of JV a/e investeerder
- 'Downstream'-transactie: vb. investeerder koopt activa van geassocieerde ond of JV
- **Winst/verlies** uit deze transacties worden alleen in geconsolideerde JR van investeerder opgenomen voor aandeel daarin van niet-verbonden investeerders i/d deelneming. Aandeel v/d investeerder i/h resultaat v/d geassocieerde ond of JV wordt geëlimineerd.
- **Inbreng van een niet-monetair actief** in geassocieerde ond of JV in ruil voor aandelenbelang = 'downstream'-transactie.
 - ⇒ In geconsolideerde JR v/d investeerder wordt enkel het aandeel in winst/verlies t.a.v. niet-verbonden investeerders in de deelneming opgenomen
GELDT NIET: indien inbreng **geen economische betekenis** heeft. In dit geval wordt winst/verlies als een niet-gerealiseerd beschouwd en niet opgenomen.

DEEL 2: IFRS.

- Bij 'downstream'-transactie m.b.t. het over te dragen actief een vermindering van de opbrengstwaarde is die een bijzonder waardeverminderingsverlies blijkt => investeerder moet **volledige** verliezen opnemen
- Bij 'upstream'-transactie m.b.t. het aan te kopen actief een vermindering van de opbrengstwaarde is die een bijzonder waarderverminderingsverlies blijkt => investeerder moet **aandeel in** verliezen opnemen

De geconsolideerde JR

1. Algemene principes

- Componenten van een geconsolideerde jaarrekening
 1. balans (=overzicht financiële positie)
 2. winst-en-verliesrekening
 3. overzicht van niet-gerealiseerde resultaten
 4. mutatieoverzicht van het EV
 5. kasstroomoverzicht
 6. toelichting
- Een getrouw beeld
 - ⇒ Geconsolideerde JR wordt opgesteld o.b.v. het toerekeningsbeginsel
 - ⇒ In uitzonderlijke omstandigheden waarin naleving v/e bepaling misleidend zou zijn dat die in strijd is met getrouw beeld, moet van deze bepaling afgeweken worden en in toelichting omstandig gemotiveerd worden door voldoende info te verstrekken
- Continuïteit
 - ⇒ JR opgesteld in veronderstelling dat continuïteit Mmaatschappij en haar consolidatiekring gewaarborgd is.
 - ⇒ Als Mmaatschappij voornemen heeft, in noodzaak verkeert om te liquideren of omvang van activiteiten drastisch moet beperken, zou JR mogelijk op een andere basis opgesteld moeten worden en deze basis zou in de toelichting uiteengezet moeten worden
- Bestendigheid
 - ⇒ Gebruikers moeten in staat zijn JR entiteit te vgl'n in tijd en met JR van andere entiteiten
 - ⇒ Waarderingsgrondslagen consistent toegepast worden + gebruikers geïnformeerd worden over eventuele wijzigingen en gevolgen van deze veranderingen
- Munteenheid
 - ⇒ Bij opstelling JR bepaalt entiteit v/d consolidatiekring haar functionele valuta (=valuta in de primaire economische omgeving).
 - ⇒ Presentatievaluta kan afwijken van functionele valuta (vb. doordat groep entiteiten verschillende functionele valuta's bevat terwijl op geconsolideerd niveau in eenzelfde valuta gerapporteerd wordt)

DEEL 2: IFRS.

- **Niet-compensatie**
 - ⇒ Entiteit mag activa, verplichtingen, baten of lasten niet salderen tenzij dit door IFRS voorgeschreven of toegestaan is.
- **Periodiciteit**
 - ⇒ JR'n gebruikt voor geconsolideerde JR moet op dezelfde verslagdatum opgesteld worden
 - ⇒ Als einde verslagdatum niet samenvalt met een lid, moet dit lid een extra financiële staat opstellen met dezelfde afsluitdatum als dat van de Mmaatschappij
TENZIJ ONUITVOERBAAR:
 - ⇒ JR op verschillende verslagdata gebruikt, op voorwaarde dat:
 - Verschil niet meer dan 3 maanden bedraagt
 - Duur verslagperioden alsook verschil tussen verslagdata voor elke periode gelijk
 - Aanpassingen doorgevoerd voor wezenlijke transacties of gebeurtenissen die plaatsvinden tussen verschillende verslagdata en verslagdatum Mmaatschappij
- **Eenvormigheid**
 - ⇒ Geconsolideerde JR moet opgesteld worden o.b.v. uniforme waarderingsregels voor vergelijkbare transacties en andere gebeurtenissen in soortelijke omstandigheden.
- **Bedrijfseconomische waardering**
 - ⇒ Overnemende partij moet verworven identificeerbare activa en verplichtingen waarderen tegen reële waarde op overnamedatum (uitz.: activa aangehouden voor verkoop die opgenomen worden tegen reële waarde minus verkoopkosten)
- **Uitgestelde belastingen**
 - ⇒ Uitgestelde belastingverplichting voor alle belastbare tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterond, geassocieerde ond of JV
TENZIJ volgende vw'n:
 - Mmaatschappij of investeerder/deelnemer in JV tijdstip kan bepalen waarop tijdelijke verschil afgewikkeld wordt
 - Het is waarschijnlijk dat tijdelijke verschil in nabije toekomst niet afgewikkeld zal worden
 - ⇒ Uitgestelde belastingvordering voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen die voortvloeien uit investeringen in dochterond, geassocieerde ond en JV, als en slechts als:
 - Tijdelijke verschil in nabije toekomst afgewikkeld zal worden
 - Fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee tijdelijke verschil verrekend kan worden

2. Het overzicht van de financiële positie of balans

- Entiteit moet vlottende en vaste activa en kortlopende en langlopende verplichtingen als afzonderlijke categorieën in de balans presenteren
UITZONDERING: alle activa en verplichtingen globaal in volgorde van liquiditeit worden opgenomen (als dit betrouwbaarder en relevanter is)
- Entiteit moet, in balans of in toelichting, verdere onderverdeling vermelden voor de gepresenteerde posten.

DEEL 2: IFRS.

3. Overzicht winst/verlies en overzicht niet-gerealiseerde resultaten

- Overzicht winst/verlies = RR
- **Overzicht niet-gerealiseerde resultaten** = samenvatting van bepaalde mutaties die rechtstreeks in het EV zijn geboekt.
 - ⇒ Bestaat uit volgende componenten:
 - (a) Wijzigingen in herwaarderingsreserves
 - (b) Actuariële winsten/verliezen op toegezegde pensioenregelingen
 - (c) Winsten/verliezen die voortvloeien uit omrekening JR v/e buitenlandse activiteit
 - (d) Winsten/verliezen op herwaarderings van voor verkoop beschikbare financiële activa
 - (e) Effectieve deel winsten/verliezen op afdekkingsinstrumenten in kasstroomafdekking
- De **volgende posten** opnemen in gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten als toerekening v/d winst/verlies over de periode:
 - (a) Winst of verlies over de periode toerekenbaar aan:
 1. Minderheidsbelangen of belangen zonder overheersende zeggenschap
 2. Eigenaars van de Mmaatschappij
 - (b) Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over periode toerekenbaar aan:
 1. Minderheidsbelangen of belangen zonder overheersende zeggenschap
 2. Eigenaars van de Mmaatschappij

4. Mutatieoverzicht van het EV

- ⇒ Mutaties in EV tussen begin en einde verslagperiode weerspiegelen toename of afname nettoactiva tijdens de verslagperiode.
- ⇒ Afgezien van mutaties die voortvloeien uit transacties met eigenaars (zoals kapitaalverhogingen, inkoop eigen aandelen en dividenden) en transactiekosten gerelateerd hieraan, bestaat de totale vermogensmutatie i/e bepaalde periode uit het totaalbedrag aan baten en lasten (met winsten/verliezen) die door bedrijfsactiviteiten gegeneerd werden.
- Mutatieoverzicht v/h EV **met vermelding van**:
 - Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten met aparte vermelding bedragen die toerekenbaar zijn aan de eigenaars Mmaatschappij en aan minderheidsbelangen
 - Voor elk component v/h EV, de gevolgen van retroactieve toepassing of aanpassing.
 - Voor elk component v/h EV, een aansluiting tussen BW aan begin en einde periode, met afzonderlijke vermelding wijzigingen die voortvloeien uit:
 1. Winst of verlies
 2. Niet in winst of verlies opgenomen resultaten
 3. Transacties met eigenaars, met afzonderlijke vermelding bijdragen door of uitkeringen aan eigenaars en van wijzigingen in eigendomsbelangen in dochterond zonder verlies zeggenschap.

5. Kasstroomoverzicht

- ⇒ **Grondslag voor beoordeling v/h vermogen** om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren en van de behoeften om kasstromen te gebruiken
- ⇒ **Methoden**:
 - (a) Directe methode: belangrijkste categorieën van constante bruto-ontvangsten en constante brutobetalingen worden gepresenteerd

DEEL 2: IFRS.

- (b) Indirecte methode: Winst/verlies wordt aangepast om rekening te houden met gevolgen niet-kastransacties, overlopende posten van al ontvangen/betaalde of ontvangen/te betalen kasstromen uit bedrijfsactiviteiten en uitgaven/ontvangsten die verband houden met investerings-of financieringskasstromen.

6. Toelichting

- = Belangrijke **beoordelingen en assumpties** die entiteit gebruikt heeft voor bepalen van:
 - Zeggenschap over een entiteit
 - Gezamenlijke zeggenschap over overeenkomst of invloed van betekenis over andere entiteit
 - Type gezamenlijke overeenkomst als die gestructureerd is via een afzonderlijk vehikel
- Bij belangen in niet-geconsolideerde entiteiten zal de entiteit toelichtingen verstrekken om de aard van en de wijzigingen in de risico's verbonden aan deze entiteiten te begrijpen

7. Omrekeningsverschillen

- ⇒ Onder IFRS kennen we enkel **slotkoersmethode**
- Activa en verplichtingen moeten tegen slotkoers op balansdatum omgerekend worden
 - Baten/lasten moeten voor elke winst-en-verliesrekening tegen wisselkoers op transactiedatum omgerekend worden. (In praktijk vaak gemiddelde koers over periode)
 - De uit deze berekening resulterende wisselkoersverschillen worden in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten (EV) opgenomen
- ⇒ **Wisselkoersverschillen** zijn het gevolg van:
- Omrekening baten/lasten tegen wisselkoers op transactiedata en omrekening activa/verplichtingen tegen slotkoers
 - Omrekening nettoactiva bij aanvang periode tegen slotkoers die verschilt van vorige slotkoers

8. Uitgestelde belastingen

- Uitgestelde belastingschulden:
 - = bedragen van in toekomstige perioden te betalen winstbelastingen met betrekking tot belastbare tijdelijke verschillen
 - ⇒ Moet opgenomen worden voor alle belastbare tijdelijke verschillen, tenzij de uitgestelde belastingverplichting voortvloeit uit:
 - Een eerste opname van goodwill
 - Een eerste opname van een actief of verplichting in een transactie die:
 - Geen bedrijfscombinatie is
 - Op moment van transactie geen invloed heeft op commerciële winst of fiscale winst (verlies)
- Uitgestelde belastingvorderingen:
 - = bedragen van in toekomstige perioden terug te vorderen winstbelasting met betrekking to:
 - Verrekenbare tijdelijke verschillen
 - Ongebruikte voorwaartse verliescompensatie
 - Compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden

DEEL 2: IFRS.

- Tijdelijke verschillen

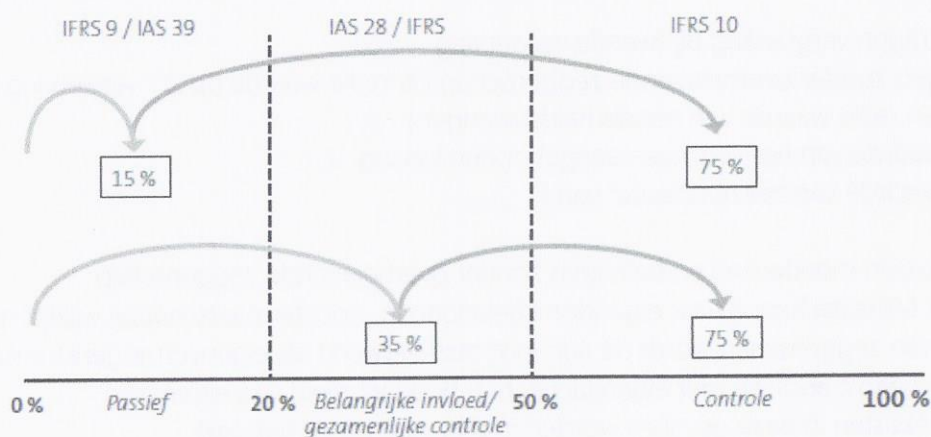
= verschillen tussen de BW en fiscale waarde van een actief of verplichting in de balans.

Voorbeelden:

- **Belastbare tijdelijke verschillen:** zullen in de toekomst resulteren i/e belastbaar bedrag
 - ⇒ Als die verband houden met investeringen in dochteronderneming, geassocieerde onderneming of JV, moet een uitgestelde belastingenschuld opgenomen worden
- **Verrekenbare tijdelijke verschillen:** zullen in de toekomst resulteren i/e fiscaal aftrekbaar bedrag
 - ⇒ Fiscale BW v/e actief of verplichting = bedrag dat voor belastingdoeleinden aan dat actief of die verplichting toegerekend is.
 - ⇒ Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen moet een uitgestelde belastingvordering opgenomen worden in zoverre waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil verrekend kan worden
 - TENZIJ uitgestelde belastingvordering voortvloeit uit eerste opname van een vordering of schuld in een transactie die:
 - Geen bedrijfscombinatie is
 - Op het moment van transactie geen invloed heeft op de commerciële winst of op de fiscale winst (verlies)
 - ⇒ Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen die voortvloeien uit investeringen in dochteronderneming, geassocieerde onderneming en JV moet een uitgestelde belastingvordering worden opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat:
 - Het tijdelijke verschil in de nabije toekomst afgewikkeld kan worden
 - Fiscale winst beschikbaar zal zijn die aangewend kan worden voor het tijdelijke verschil

Wijzigingen in de consolidatiekring

1. Stapsgewijze verwerving en stapsgewijze overdracht

Als je in dezelfde kolom blijft, ga je niet opnieuw resultaat bepalen en goodwill

DEEL 2: IFRS.

- De volgende principes gelden:
 - Een bedrijfscombinatie ontstaat enkel op het ogenblik dat zeggenschap wordt verkregen
 - Op ogenblik dat er een bedrijfscombinatie ontstaat wordt het identificeerbaar nettoactief van de verworven entiteit gewaardeerd aan reële waarde op datum van overname
 - Minderheidsbelangen worden eveneens gewaardeerd op overnamedatum
 - Een voorheen aangehouden belang dat beschouwd wordt als financieel actief, JV of geassocieerde ond wordt behandeld alsof dit belang wordt overgedragen en opnieuw verworven n.a.v. de bijkomende verwerving waarbij zeggenschap wordt verkregen.
 - ⇒ Voorheen aangehouden belang wordt gewaardeerd aan reële waarde op datum van bijkomende verwerving. Het verschil tussen deze reële waarde en BW van voorheen aangehouden deelneming wordt als winst/verlies opgenomen in RR
 - ⇒ Bedragen die in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten (EV) zijn opgenomen en die normaliter n.a.v. een overdracht in resultaat worden opgenomen, worden van het EV naar de RR overgeboekt
- Financieel actief wordt dochterond (zie oef) p. 308
 - ⇒ Winst/verlies naar aanleiding van bijkomende verwerving
 - = winst op veronderstelde overdracht van eerste verwerving
 - (= reële waarde van 15% op datum van bijkomende verwerving
 - (vergoeding bij eerste verwerving + verhoging reële waarde in tussenperiode))
 - + Winst voorheen gerapporteerd in overzicht niet-gerealiseerde resultaten
 - ⇒ Goodwill =
 - Overgedragen vergoeding bij tweede verwerving
 - + belangen zonder overheersende zeggenschap (%*reële waarde op 2de verwerving of gegeven reële waarde van minderheidsbelangen)
 - + reële waarde van het voorheen aangehouden belang
 - Reële waarde van het nettoactief van D
- Geassocieerde ond wordt dochterond (zie oef) 308
 - ⇒ Winst/verlies naar aanleiding van bijkomende verwerving
 - = reële waarde voorheen aangehouden belang
 - BW deelneming
 - ⇒ Goodwill =
 - Overgedragen vergoeding bij tweede verwerving 35%
 - + belangen zonder overheersende zeggenschap (%*reële waarde op 2de verwerving of gegeven reële waarde van minderheidsbelangen) 25%
 - + reële waarde van het voorheen aangehouden belang 40%
 - Reële waarde van het nettoactief van D 100%
- Transacties tussen moederond en belangen zonder overheersende zeggenschap
 - ⇒ Wanneer Maatschappij haar eigendomsbelangen in dochtermaatschappij wijzigt met behoud van zeggenschap wordt dit administratief verwerkt als **eigenvermogenstransactie** (m.a.w. als een transactie met eigenaars in hun hoedanigheid van eigenaars)
 - ⇒ **Transactiekosten** in deze gevallen worden in min van het EV geboekt

→
deze
formules!

DEEL 2: IFRS.

- ⇒ Dus: indien eigendomsbelang Mmaatschappij in dochtermaatschappij **daalt** zonder verlies zeggenschap n.a.v. deze transactie, er geen aanpassingen worden doorgevoerd m.b.t.:
 - De eerder geboekte goodwill
 - De overige activa en verplichtingen
 - De winst-en-verliesrekening
- ⇒ Indien aandeel van EV in bezit van belangen zonder overheersende invloed **wijzigt**, moet de Mmaatschappij de BW van de meerderheidsbelangen en minderheidsbelangen aanpassen om de veranderingen in de relatieve belangen in dochterond weer te geven.
~> Mmaatschappij moet elk verschil tussen bedrag waarmee minderheidsbelangen worden aangepast en reële waarde van betaalde/ontvangen vergoeding rechtstreeks in EV opnemen en aan de eigenaars van de Mmaatschappij toerekenen.

⇒ p. 311

2. Verlies van zeggenschap

- Als Mmaatschappij zeggenschap verliest = deelneming niet langer voldoet aan definitie dochterond => niet meer opgenomen in consolidatie.
! Verlies van zeggenschap kan al dan niet gepaard gaan met een absolute of relatieve wijziging in eigendomsbelang. Voorbeelden zonder wijziging in eigendomsbelang:
 - Zeggenschap wordt overgenomen door overheid, rechtbank, beheerder,...
 - Zeggenschap wordt overgedragen op basis van een overeenkomst
 - Zeggenschap kan worden overgedragen in geval van vereffeningsprocedure
 - Inbeslagname van de activa of activiteit door overheid
- Beperking van transfer van geldmiddelen of uitkeren van dividenden naar Mmaatschappij betekent niet noodzakelijk dat zij geen zeggenschap meer heeft over de dochterond indien deze beperking maar een korte tijd duurt.
- Verlies zeggenschap over dochterond moet in geconsolideerde JR als volgt worden verwerkt:
 - Activa (incl. goodwill) en verplichtingen moeten aan BW worden uitgeboekt
 - Minderheidsbelangen (incl. niet-gerealiseerde resultaten hieraan verbonden) moeten eveneens aan BW uitgeboekt worden.
 - Mmaatschappij neemt eventuele ontvangen vergoeding aan reële waarde op
 - Als er na verlies nog een minderheidsbelang i/d overgehouden deelneming wordt behouden, wordt dit opgenomen aan reële waarde. Deze waarde wordt beschouwd als de reële waarde bij eerste opname v/e financieel actief of als de initiële kostprijs v/e geassocieerde ond of JV die met toepassing van equity-methode wordt verwerkt
 - Bedragen die opgenomen zijn in overzicht niet-gerealiseerde resultaten m.b.t. voormalige dochterond worden overgebracht naar ofwel RR, ofwel ingehouden winsten zoals vereist door toepasselijke IFRS-normen.
Voorbeeld: zo worden omrekeningsverschillen m.b.t. voormalige dochterond in RR geboekt en wordt een HWMW m.b.t. voormalige dochterond overgeboekt naar ingehouden winsten binnen het EV.

→ zie p. 313 - 315

